

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
 Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
 Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrarea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelăriilor 47,

Corespondențele sunt a se adresa la:

Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelăriilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refuză. — Articolele nepublicașii nu se înapoiasă.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu litere garamond și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Prenumerării nouă

„Telegraful român”

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1880 (al 4-lea quartal) cu prețul cel mai moderaț, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumerări se trimit mai cu înlesnire prin asignații postale (*Posta utalvány — Post-Anweisung*). Numele prenumărantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată celi.

Se atrage atenția on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Septembrie 1880 a și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espediția silită a săta, sau înărtăția cu spedirea foiei^a. Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tipăriu exemplarelor.

Editura „Telegrafului Român”
în Sibiu.

^a) O înlesnire foarte mare în expediere se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul vîlă.

Revista politică.

Sibiu, în 17 Septembrie.

Un obiect interesant are să vină pe tapet cât mai curând în dieta Ungariei: proiectul de lege privitor la scoalele medie. Obiectul acesta nu vine întâiașă dată la ordinea dilei. A mai fost în sesiunea trecută pus, și era pe aci ca să se și desbată. Ce a întrevănt, ce n'a întrevenit de a fost aménat sau chiar retras dela ordinea dilei, nu ne mai aducem aminte. Atâtă este scut, că obiectul acesta are să scormonească eărăși multă pulvere în publicistica Europei și cu deosebire în ceea ce germană, de oare ce de sigur, că între instituțiile medie, pe lângă cele ale altor naționalități, vor fi atinse și cele nemțesci din patrie.

Episcopatul rom. catolic din Ungaria s'a intrunit la Budapesta în conferință sub presidul principelui primat cardinalul Simor. Obiectul conferințelor este atitudinea episcopalului față cu introducerea codicelui penal și cu special atitudinea bisericilor rom. catolice față cu căsătoriile măslinate.

Cu intrarea Italiei în alianța austro-germană dice „Timpul”, lucrul să astăzi astfel: negoțiile urmează, dar guvernul italian nu s'a hotărît încă să se lege definitiv în planul concertat de Austria și Germania; a lăsat însă a se înțelege până acum, că s'ar putea să fie dispus și să mană de alianță de carevorba.

Reserva de până acum a guvernului italian s'ar explica până la un oreare punct și prin acela ce urmează aci. Intrarea Italiei în alianța austro-germană este o cestiu de mare importanță pentru echilibrul puterilor și prin urmare pentru mantinerea paixii. Dar, fiind în discuție cestiu aceasta, s'a adus din care-cari părți

vorbă despre piedecă serioasă, ce veleitate „irredente” foarte populare se opun alianței Italiei. Astfel s'a dat indirect a se înțelege celor din Viena, că dacă alianța austro-germană are neapărat nevoie de concursul Italiei le stă în mână să înălțe acea serioasă piedecă. Foile austriace cauță dar acumă se risipească ori-cu ilușuni, ce s'ar fi clădit asupra acestui punct pe temeiul unei inevitabile nevoi, ce ar fi având-o Germania și Austria de a și apropia pe Italia. Dacă Italia, și densese, doresc să se asocieze cu puterile Europei centrale, trebuie că bărbății ei de stat să se pătrundă mai pe sus de toate de convingerile, că absolut n'ar putea fi vorba cum va

despre o compensare prin cedări de teritorii austriac. Înțelegerea austro-germană însemnează uitare și dintr-o parte și dintr'ală parte a lucrurilor, ce se țin de trecut, căci ea este calculată pe present și viitor. Austria nu aspiră la nici o provincie prusiană, tot așa cum nici Prusia nu aspiră la vreuna austriacă. Altfel, cum ar putea fi vorba de o sinceră și serioasă înțelegere? Precum Austria ar refuza alianța cuiva, care ar cere Posnania sau provinciile renane ale Germaniei, asemenea și printul Bismarck ar refuza de sigur ori ce înțelegere cu un cabinet, care ar exprima dorință, să stăpânească trentinul austriac. „Wiener Allgemeine Zeitung” dice:

„Alianța cu Italia nu este imposibilă, și Austriacii ar saluta-o cu plăcere; însă dacă de dragoste acestei alianțe ar trebui să cedeze măcar o pală de pămînt, alianța ar fi prea scumpă plătită. Imperiul austriac nu trebuie să pierdă aurul ceea ce căstigă în sprijinul său.” Foile austriace vorbesc că și când propunerile stăruitoare de alianță ar fi venit din partea Italiei; rezerva guvernului italiano și stăruințele diplomației austro-germane arată, că lucrul este cu totul altfel și că ilușunile italiane, pe care foile austriace cauță să le dărâme, nu sunt poate atât de deșerte pe căt s'ar păre.

Cestiuă regatului român se ventilează mai departe prin diare. „Bukarester Tagblatt” arată, că nu este adeverat, că Austro-Ungaria a protestat contra promovării României la rangul de regat. Și „B. T.” susține că „N. pr. Ztg”, că nici n'a fost vorba în cercurile diplomatici de astfel de lucru. Tot ce a fost până acum să a învertit pe lângă ceea ce a scris o foie maghiară: că Ungaria încă o privesce nu va suferi nici odată promovarea tendențelor de o Românie

occidentală liber-schimbist are cel mai mare interes la libertatea navigației Dunării, pe care trebuie să apere în contra statelor protecționiste, căci este vorba nu numai de bogăția teritoriilor dela Dunărea de Jos, ci și de prosperitatea traficului intermaritim.

Interesele comerciale sunt legate de obiceiu de interesele politice; căci influența politică a unui stat este în legătură cu acțiunea sa industrială și comercială. De aceea, încă dintr-o epocă anterioră primei convențiuni de liber schimb (1860), care a produs o revoluție în Europa și a deschis calea sistemei de concurență fără pedești, mariile puteri au proclamat prin tratatul dela Paris (30 Martie 1856, art. 15—19) această libertate, de navigație; ele au declarat, că libertatea Dunării este de drept european și au pus-o sub garanție lor colectivă.

Austro-Ungaria pare a fi mai interesată la această libertate a Dunării de căt ori care altă putere, de oare ce în Orient se deschide adevăratele debuseuri pentru industria și comerțul săi și de oare ce toate silințele acțiunii

Serbia, prin Portile de fer, lângă banca de stânci până aproape de suprafața apei, care opresc trecerea vapoarelor de tonaj mare și fregatelor de rebel. Dela Portile de fer până la Galați ea curge lungă și adâncă și poate purta vase de comerț și corăbi.

Pe căt timp această barieră se va ridica între țările Dunării de sus și acele ale Dunărei de jos traficul maritim cel mai important se va face pe partea inferioară a fluviului și nu pe la portile de fer, care în timpul când apele sunt scăzute nu pot fi trecute decât în ajutorul unor vapoare ușoare lătrăre cu patru roate, ear când apele sunt mari ele nu pot fi trecute fără pericol decât diua. Austro-Ungaria se ocupă a face să se dărime aceste stânci, spre a fi în comunicație directă și ușoară cu Marea neagră, pentru traficul seu dunărean și escadra sa fluvială, fără a vorbi de pericolele de inundație din sus de pasul Kasan, pericole, pe care le-ar mișca dărimea Portilor de fer. Însă până să se sevărăsească aceste lătrări mari, Austro-Ungaria va fi întrată în comunicație mai puțină apropiată și mai puțină imediata cu Dunărea de jos decât Statele din Occident.

Industria și comerțul Franciei, Englitrăi, Italiei transportă pe Marea Mediterană, Marea Neagră și Dunărea de Jos produsele lor în România, în Serbia, în Bulgaria cu un preț mai puțin urcat decât Austro-Ungaria dela Pesta și mai ales din Austria de Jos, centrul seu industrial: de vreme ce vapoarele din occident, în loc de a se întoarce cu leș, iau cu chirie produsele acestor țări dela Dunărea de Jos, ele înlesnesc astfel, în condițiuni încă și mai avantajoase, traficul schimbărilor între Dunărea de Jos și Occident. Industria austriacă, care nu e încă în situație, cu toate progresele sale din timpurile din urmă, de a lupta cu succes în contra industriei occidentale, se vede astfel îndoit întrucât în privința concurenței.

Occidental liber-schimbist are cel mai mare interes la libertatea navigației Dunării, pe care trebuie să o apere în contra statelor protecționiste, căci este vorba nu numai de bogăția teritoriilor dela Dunărea de Jos, ci și de prosperitatea traficului intermaritim.

Interesele comerciale sunt legate de obiceiu de interesele politice; căci influența politică a unui stat este în legătură cu acțiunea sa industrială și comercială. De aceea, încă dintr-o epocă anterioră primei convențiuni de liber schimb (1860), care a produs o revoluție în Europa și a deschis calea sistemei de concurență fără pedești, mariile puteri au proclamat prin tratatul dela Paris (30 Martie 1856, art. 15—19) această libertate, de navigație; ele au declarat, că libertatea Dunării este de drept european și au pus-o sub garanție lor colectivă.

Austro-Ungaria pare a fi mai interesată la această libertate a Dunării de căt ori care altă putere, de oare ce în Orient se deschide adevăratele debuseuri pentru industria și comerțul săi și de oare ce toate silințele acțiunii

sale politice sunt îndreptate spre Peninsula Balcanică. Însă, în orice casă, sunt interesele Occidentului și mai ales acele ale Statelor riverane de la Dunărea de Jos, a căror cale de schimb aproape unică, este acest fluviu, care purta vase de comerț și corăbi.

Pentru a o ocroti trebuie dar a-o regulată așa, ca să implice toate aceste interese și să nu vătămă nici interesele principatelor riverane din jos de Portile de fer și în particular ale României, riverana principală, nici ale Statelor din Occident, pentru care Dunărea de jos a devenit o mare cale de trafic internațional pusă de statul din Berlin sub garanția colectivă a Europei și sub o nouă comisiuni amintite de art. 55 al tratatului din Berlin din 1878, care a provăduit modul practic al reglementării libertății navigației, dela Portile de fer până la Galați.

Cestiuă se pune într'un mod foarte lămurit.

(Va urma).

Reflecții

asupra articulului „La cestiuă învățămentului religios”, publicat în „Biserica și școala”.

Brașov, 5 August 1880.

Dogma aceasta, dăruită de dl. N. relliunei străbune, nu este retăcire.

Pe baza acesteia își va putea împlini dl. N. datorinile chemării sale; își va ajunge scopul, a scăpa de bucluc cu umbrele intuitori.

b) „Cu un metod bun se pot propune ca succese un întreg organic principiile de credință și morale.”

După acest principiu al religiunii străbune, propovăduite de dl. N., trebuie cele mai slabe să se supună celor mai tari. Si fiindcă mai tare este sciința, ca natura dezvoltândă a copilului, aşadar: nu sistemă teologică, dogmatică, etică se cucine să cedeze naturii copilului, ci acestea trebuie să se supună celei dintâi.... dacă nu de bunăvoie, atunci pe baza — forței!

Sistemă teologică, dogmatică, etică va trebui prin memorisare să prindă rădăcină în mintea copilului; din crieri îi va pătrunde în sânge.... îi va bate înimă la apăsarea dogmelor, din sănge îi va străbate în osse... fosforul acestora îi va lumina mintea la credință și îi va aprinde voință spre fapte morale.

Dar apoi „se pot propune ca succese un întreg organic principiile de credință și morale” numai „cu un metod bun,”

Si — care ar fi acel metod bun?

Nici unul și nici decum altul decât chiar „metodul usitat în manuale scolare de religiune ale școlalei noastre populare de până acum.

După metodul acesta cuprinde manualele scolare de religiune în sine „ca într-un organic” materialul abstract, vast și desfășurat în ceea ce astăzi se consideră de religiune ale școlalei noastre populare de până acum.

Asupra executării articulului 55 al tratatului din Berlin sau liberă navigație a Dunării de jos.

Dunărea este tăiată în două, în jos de pasul Kasan între România și

Dunărea este tăiată în două, în jos de pasul Kasan între România și

Însă cu toate aceste, pe onoarea lui N., să nu credă cumva cineva, că metodul acesta ar putea „provoca“ nisarcarea „îndoieli“ sau „nedumeriri în capul copilului“; nu, nici decum!

După metodul acesta cum primesc copilul într-însul materialul prin memorare, tocmai aşa îl și dă, la cerere, afară din el, neschimbă, nemincă; chiar aşa după cum voiesc de N. să îl aibă!

Bizar metod! — Bizară cerere din partea lui N.! — Bizară fericire a bieților copilași!

Ar trebui să mai avem în scoala populară și un „Abecedar“ și o „Carte de lectură“ de calibru acesta.... și culmea feericirei ar fi ajunsă!

„Hei năuci însășimtătoare, coabe rele afurisite!“ — ne va dice acum de N. mănoș, cu despreț.

„Am avut de calibru acesta drept Abecedar — „Bucovina“, drept Carte de lectură — „Ciaslovul“ și „Psaltiria“ introdusă tot din evul mediu în scoala populară, după care se propunea „cu seces“ invățările trebuințioase copiilor de părinți români g.o.; însă ni le-a răpit, ni le-a scos afară din scoala Marele dușman al întunericului, invinsul lupătorului în contra întunericului, „Archiepiscopul și Metropolitul Andrei Saguna“....

„Ah! — Dar ce dic! —

„Spre a afia metodul cel mai ușor în propunerea religiunii nu este de trebuință a face experimente, așa însemnată, și chiar cu totul nouă, ci credem, că este mai consult, a se occupă de rezultatele științei și a continua pe calea indiginității acolo. Astăzi avem și în limba română un manual de Catechetica lucrat cu frumos succes de Stefanelli, profesor la universitatea din Cernăuț, care ne dă deslușirile necesare în privința propuneri religiunii. Oare de ce să nu adoptăm și noi rezultatele științei? De ce să nu profităm de munca altora, și să nu ne punem pe o cale normală de dezvoltare?“

Cuvintele aceste ale lui N. ne arată că dsa prin restignirea lui Christos „de a două“ voiesc să steargă și urmele darurilor și binecuvântărilor deosebite de pe acest pământ.

„I-a declarat mai sus evangelia de mincinoasă! — aici i calcă metodul în picioare!

Numei căt nu încununează capul cu cunună de spini, nici nu îl pălmuesc străgându-i: „Bucurăte împăratul Iidovilor!“ că îl îmbesc cu coarnele imbrâncindu-l de pe treapta gloriei sale deosebite, cunoscute acesei lumi de aproape nouă-spre-dece seculi, până chiar sub picioarele — catedrei lui profesor de universitate..... „Stefanelli“!

Imbrâncind pe Mântuitorul lumii pe trepte în jos de N. mugescu cu glas sever: „Astăzi avem și în limba română un manual de Catechetica lucrat cu frumos succes de Stefanelli, profesor la universitatea din Cernăuț, care ne dă deslușirile necesare în privința propunerii religiunii!“

Minunat trebuie să fie „metodul de a propune religiunea creștină în scoala populară“ al lui Stefanelli, dacă este el în stare să se înalte preste celălău „Mântuitorului lumii Christos!.....

Trebue să fie încă mai minunat chiar și ca „metodul evului mediu, usitat în cărțile scoalelor de religiune de până acum, de care de N. l pune acestuia ca — proptea!“

Să cum nu ar putea să fiză până dincolo și mai mult ca corespondențorii cercinilor scoalei populare elementare?.... când dl Stefanelli l-a dăruit, l-a înfrumusețat și l-a învățuit cu toate darurile, poadoabe și avuțile dsale de profesor de universitate.... de nu-i mai remas, ce să dea vre unui alt „metod de a propune religiunea creștină și în scoalele medie și superioare.“

După cum ne o mărturisescă adăcea aceasta dl G. Pleșotu în numerii 2—4 ai „Scoalei române“ din acest an, la — ordinul primit din partea on. Redacțiuni a respectivei foi!

După finirea „înfricoșatorilor“ atacuri, cu care au isbit pe Mântuitorul Christos, în finele mănile și picioarele prin patru piroane pe cruce — a două oară!

Foarte însășimtătoriu, foarte trist eveniment!....

Și apoi dl N. după cum adăcea ne dă doliu se înțelegem, că este: botzat, spălat, miruit, sănită „în numele tatălui și al fiului și al duchilui sănătă“ chiar ca atare, chiar ca chiamat — îndrăsnește a pismui pe fiul lui Djeu, a'l mai restigni odată prin degradare.... tocmai astăzi! — Și apoi ca Român ortodox nu se rușinează, a comite atari religiuni, atari crime!

Iudu a de a și pismuit pe Christos, totuși poate că suferă mult de patima truieci, de patima de a domni, sugruma, storace, suge pe bietul popor!

Ocazieua la aceasta credea, că și oare în mână. Auđise adăcea pe Chrisos vorbind de împăratul lui Djeu; îl scia, că are destulă putere de a împăra; îl vedea, că lucrează cu zel pentru fericirea poporului: aştepta cu neastămpărată sete, să vadă pe Christos intemeind că mai curând o împărație mare și tare aici pe pământ.

Însă îl vede, că tot trăgănește cu „propunerea sa de împărat.“

A căutat dar nu a putut afia alt mijloc mai corespondențoriu, de a sili pe Christos, să o facă aceasta căt mai curând, decât ca să-l dea în mânile fariseilor și cărturarilor.

Atunci, cugeta Iuda, văđenduse Christos înățat de farisei și cărturari, nu va mai avea încătră, ci va trebui să se facă împărat la moment!

Și care altul putea fi maiabil, de a manipula visteria statului, ca Iuda însuși, „căci el pungă avea“?

Dar apoi văđend, că prin „trădare“ a căsunat — „judecata de moarte a lui Christos,“ îndată „și-cunoscut crima comisă.“

„Să rușinat,“ se mai dea față cu Christos; să trănușă; a despart — astfelui să dus de s-a — spânzurat!

Însă despre de N. nu putem crede, că i va rușine, să mai între de acum înainte în biserică lui Christos; să dea față cu Christos; să răsuță și săntul jertfelnic al lui Christos!

Foarte adevărat! — „Iudei și mai remăseseră netempi cel puțin simțul de — rușine; și N. l-a pierdut și pe acesta.“

Acacea însă nu va pune pe nimenea la mirare cugetând, că de N. să dat pe se nese de voia diui uneală întunericului.

Apoi întunericul, scim, cum și-a preparam pe sclavul seu.

Dl N. nu simte acum decât sălbatică și cruda plăcere, creșânduse scăpat de evangelia de, de metodul lui Christos și de Christos însuși!

Nu i-au mai remerit în drum decât pentru d-sa nesec neghine în pleaua resturilor luminei sfârșimate.

Și ce neghine?

Restul înținătorilor scoalei populare, apoi conferențele și reuniiile lor.

Pe înținători nu-i va ucide; ci va căuta și-i prepară, ca să facă trebșoară cu ei.

Conferențele și reuniiile lor le va face impotente; prin aceasta vor căde ele de sineși.

(Vaura)

Varietăți.

Înainte de a face expediția la postă ne-am simțit îndemnați și a sista edițiu nea de jadăga și a efectuă una nouă. Ceream scuze pentru întârziare.

* (Cununia Principelui) de coroana Rudolf s'a statorit definitiv pe Marti 22 Februarie an. 1881.

* (Alegeri la congres) în arhidiocesi: în cercul IX, al Albei-Iulie dl Nicolae Găitan adv., în cercul X, al Abrudului, Gerasim Candrea adv., în cercul XI, al Turdei dl Julian Filipescu profesor; în cercul XV, al Tîrnavei dnul Anania Trombităș (duplu).

* (Postal). În cercul direcției postale din Sibiu este de ocupat postul de oficial eventual de practicant cu salarul anual de 600 fl. 100 fl. bani de cuartier pe lângă cauțiune de 300 fl. în bani gata, eventual pentru un practicant 300 fl. v. a.

Doritorii de a concura la aceste posturi au să și trimită suplicile lor la direcția numită în restimp de 3 săptămâni.

* (Societatea de lectură) a studenților universitari români „Iulia“ — ni se serie din Cluj — care acum mai de mulți ani și revărsă binefăcătorul seu dar, și care din an în an prosperează, să constituie de nou pe anul col. c. Sâmbătă în 13/25 Septembrie a. c., alegeră și de oficianti: președinte Dr. Aurel Isac adv., vice președinte A. Micu jur. IV, notarul de intereu Iuliu Herbești jur. IV, notarul de esterne Aug. Nicoară jur. IV, cassiaru P. German med. I, bibliot. I. Cupșa controlor D. Ciuta jur. II, bărbatul R. Prișă jur. III și R. Rosca jur. II.

După constituire, conform usului veciului, s'a ținut seara de cunoștință în ospătăria „Lumea nouă“. Această petrecere sub conducerea d-nului Dr. Gregorie Silaș profes. univers. și cu asistența presidului societății prenum și a altor stim. d-ni români, a decurs într-un mod de tot anumit, rostindu-se mai multe toaste atât din partea mentionaților d-ni că și din partea tinerilor, și abia numai după trecutul de meadă-noapte s'a disolvat aceea petrecere insuflețită.

* (Aritmetică). Săptămâna trecută a șediat de sub tipar un manual de Arithmetică întocmit pentru doi ani scolare și scris atât pentru învățători cât și pentru scolari de către d. prof. gimnasial Pantaleimon Dima. Această Arithmetică tractează în mod sistematic numerii dela 1—100 și adeca cursul I. dela 1—10 și cursul II. dela 10—100. Această cărticică promite a fi una din cele mai bune căte său scrieri în felul acesta.

* (Administrație de domeniuri). În urma organizării noă a administrației bunurilor reg. ung. se va înființa în Cluj o direcție domenală de cărei cerc se vor întâi Sebeșul, Hanedoa, Câmpeni, Gurghiu și Oradea mare.

* (In Zlatna) se înființează un oficiu montanic superior, căruia se vor subordona minele dela Hunedoara, Petroșeni, Zlatna, Abrud etc.

* (O linie nouă de telegraf). De vreo-o căteva zile se lucră în rupțul capului la aşezarea unei linii nouă de telegraf, care duce din Alba-Iulia spre Zlatna și Abrud la Câmpeni. Prește puține săptămâni funcționează aceste linii telegrafice, cu stațiunile în Zlatna, Abrud și Câmpeni trebuie să se înceapă.

* (Fortificări). Inspectorul general de geniu Salis-Salo, care se află de present în Sibiu, în călătorie să cercetă și Abrud, a supus fortărea deacolo nmei esaminări tehnice detaliate din motivul, că după cum ne spune „Alfold“ trebuie să se întreprindă aici mai multe lucruri fortificatorice spre a substitui Abrud ca fortăreață în locul fortăreței din Timișoara. Va se decide, Abrud se va preface într'un pivót pentru o armată operătoare în cimp.

* (Licităție de lemne). În comună Petec se vor vinde în 1 Oct. n. stejerii din pădurea bisericiei reformate. Prețul esclamării este 4000 fl. v. a.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Bibliografie.

Popescu Simeon, *Genesa Evangeliilor*. Studiu biblic. Sibiu. Editura și tiparul tipografiei arhidiocesane. 1880. Preț 80 cr. v. a.

Putnoky Nicolae, *Abcdar maghiar-român* pentru scoalele populare. Partea I. Sibiu, 1880. Tiparul tipografiei arhidiocesane. Prețul 20 cr. v. a.

Dogariu Domenej, *Aritmetică*. Esercizii practice cu numerii dela 1 până la 1,000,000 după sistemul decimal pentru incepători din anul al patrulea. Brașov 1880. Prețul 35 cr. v. a.

Diefenbach Lorenz, *Völkerkunde Osteuropas*, insbesondere der Haemoshabinsel und der untern Donaugebiete. 2-ter Theil. Darmstadt 1880.

Convorbiri literare. Anul XIV — Nr. 6. Sumariu: *Aliuță*, novelă de N. Gane, — *Ideal*, poem de A. Naum. — Corespondență dintre V. Alecsandri și Ioan

unui popor, dacă lumea străină înaintă începe a se interesa mai din adins de producțele literare ale acestuia. Mite Kremnitz a fost scos mai nainte „Rumänische Skizzen“ în București la Socet & Comp. Critica favorabilă ce a întâmpinat traducerea în pressă germană competență, precum s'a vădut la timpul seu și în foaia noastră, a indemnăt-o să continue cu publicarea de traduceri, prin cari mijloacește la publicul german cunoștințe despre starea literaturii noastre naționale.

Foarte bătătoriu la ochi este, că și „Neue rumänische Skizzen“ conține numai produse ale „Direcției nouă“. Ce oare — demn de tradus — ar și putea afă un literat străin în domeniul beletristic bunăoare a latinisatorilor nostri? Numai nespusă perplesitate, în care se afă ori cine se silește a da la întrebarea noastră un responz favorabil scoalei din Blaj, ne face să înțelegem, cum așa numita „Direcție nouă“ salvează în față străinilor prestigiu literaturii noastre naționale. Și totuși se afă oameni, chiar în nemijlocita noastră apropiere, care nepricopend o critică cu argumente, le înlocuiesc pe aceste în numele „Mamei-Roma“*) cu suspecții „clandestine“ precum: „Direcția nouă“ este „muscătăscă“ etc.

Ca și când ar putea fi pe fata pământului ceva mai românesc decât producțele „Junimea“ din Iași, pe cari le-asfălt în cartea cu care ne ocupăm! Eacă cuprinsul acesteia: Gura Satului de I. Slavici; Andrei Florea Curcanul de N. Gane; Budulea Taichii de I. Slavici; Ionita Cocovei de I. Negruști și Diua sfântului Andrei din N. Gane. Toate aceste au apărut mai întâi în „Convorbiri literare“, esențialul organ al „Direcției nouă“. Eacă în traducere germană a fost reproducă și mai întâi noua „Gura Satului“ în cunoscuta foaie beletristică „Illustrirte Welt“ și apoi „Andrei Florea Curcanul“ în importanta revistă „Nord und Süd“.

Traducările germană a doamnei Mite Kremnitz intrunesc toate insușirile, ce trebuie să le aibă o bună traducere: ea ne prezintă o limbă adevărată germană, păstrând totodată — pecăt se poate — buchetele exotice al originalului românesc.

Români trebuie să fie foarte cunoscători dñe Mite Kremnitz pentru frumosul zel, cu care dă nisuccișe a atrage atenționea lumiei germane și a tuturor celor ce cunosc limbă germană asupra literaturii noastre naționale.

„Neue rumänische Skizzen“ sunt dedicate „Altei Sale regale Doamnei României Elisaveta“.

*) A Iesușilor?

Culegețorul.

Ghica. (V). — *Studie Filologice*, de V. M. Burlă. — *Dor de ducă*; *Pentru ochii tăi răpit-ai... poesi* de A. V. — *Premiul Volney*. — *Bibliografie*. — *Corespondență*. — *Erata*.

Albină Carpaților. Tomul IV — Nr. 21.

Sumarul: Teatru: *Amor și naivitate*, novela istorică (continuare). — *Epistola sătirică*, către Elena, poesie de V. Mihail Lazar. — *O descoperire de monete de argint antice*, de G. P. — *Eruin*, tradițune de Teodor Bota. — *Antony*, drăguș în 5 acte de A. Dumas, traducere de Leon Jaworowski (continuare). — *Mă întrăbă...*, poesie de Teodor Bota. — *De-ași putea...*, poesie de Teodor Bota. — *Turda și împreguierea ei*. — *Honoré de Balzac*, traducere din englezesc de J. R. (continuare). — *Varietăți*, *Gicătură*. — *Illustrații*: Cimitirul japonez. — *Cheiile Turciei*. — Pe coperta: *Cronica, Anunțuri*.

Bursa de Viena și Pesta

din 28 Septembrie 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	106.85	107.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	80.—	81.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	95.—	95.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	83.75	84.75
Imprumutul drumurilor de fer ung.	121.25	122.25
Obligăriuni ung. de recumpărare pământului	94.50	94.75
Obligăriuni ung. cu clauză de sortire	93.75	93.75
Obligăriuni urbariale temeșiană	93.50	93.50
Obligăriuni urbar. temeș., cu clauză de sortire	93.—	93.—
Obligăriuni urbariale transilvane	93.75	94.75
Obligăriuni urbariale cotoșlavonice	94.50	—
Obligăriuni ung. de recumpărare decimale de vin	93.—	93.50
Datorie de stat austriacă în harti	71.50	71.—
Datorie de stat în argint	72.20	72.25
Renta de aur austriacă	87.15	87.25
Sorii de stat dela 1860	130.50	130.50
Achiziții de bancă austro-ung.	816.—	820.—
Achiziții de credit aust.	279.50	280.—
Achiziții de bancă de credit ung.	274.55	248.—
Sorii ungurești cu premii	107.—	107.50
Sorii de regularare Tisei	106.70	107.25
Argint	—	—
Gălbini	5.63	5.63
Napoleon	9.42	9.42
100 mărci nemțesci	68.30	58.25
London (pe poljă de trei luni)	118.30	118.30

Economic.

Mediaș, 23 Septembrie n. Pro hectolitră: Grâu 6.60—7; grâu săcărăf. 5.60—6; Săcărăf. 4.90—5.10; ovăs. fl. 1.80—2; curcură fl. 5.50—4; sămână de cănepefl. —; făină fl. 5.40—6; mazafra. fl. —; cartofi fl. 1.50—1.60; făină fl. 1.—1.20; cel vechi; cel nou fl. —; cănepefl. fl. 28—30; sălăniță pro 100 chilo: fl. 60—66; unsoroare de porc fl. —70; său de luminării. fl. 40—50; spirt pro grad er. 11 1/4; carne de vită pro chilo 40 cr.; carne de porc 48—48 cr.; carne de viști 44 cr.; carne de berberecă 28 cr.; ouău de 10 cr. Tergul de ajă fu bine ceretat. Timpul pliosi și recă.

Făgăraș, 24 Septembrie n. Pro hectolitră: Grâu 6.20—7; grâu săcărăf. fl. 6—6.50; săcărăf. fl. 4.50—5; ovăs. fl. 1.80—1.85; curcură fl. 4.50—4.80; mălaișă. —; sămână de cănepefl. fl. —10; mazafra fl. —; linte fl. —; fasole fl. 5—6. cartofi (vechi) cu fl. 1.20—2— (noi) per litru — cr. pro 100 chilo: Slăniță fl. 60—80; său brut fl. —; său de luminării. fl. 40—45; unsoroare fl. 80—; cănepefl. fl. 30—35; sămână de in fl. 80—; săpuni fl. 30—84; făină fl. —; spirt pro grad er pro chilo: carne de vită 40—42 cr.; carne de viști 36—cr.; carne de porc 44—er carne de berberecă 28 cr.; ouău 5 de 10 cr. Tergul fu de mijloc ceretat. Timpul pliosi și recă. Muntii sunt plini de zăpadă.

Sighișoara, 23 Septembrie n. Pro hectolitră: grâu fl. 6.20—7.20; grâu săcărăf. fl. 4.60—5.30; săcărăf. fl. 4.50—5—; ovăs. fl. 2—2.20; curcură fl. 4.20; cartofi fl. 1.50; per chilogr. său brut 30 cr. carne de vită 40 cr. oسترă bovină. 70 cr. unsoroare de porc 80 cr. pro metru cubic: lemne vîrtoase de 1.50.

Budapesta, 25 Sept. Impregiurările temporale despre cari am raportat în rândul trecut au dominat și în săptămâna trecută. În toate dilele — cu foarte puține excepții — au plătit, ba adeseori au căutat tonenții de ploaie. Tinând ploile mereu temporale să răcăt tot mai mult, până ce cătră sfârșitul săptămâni ne-am pomenter cu o temperatură de earnă. Atât ploile căt și recelale au căsunat foarte multă pagubă. Cartofii au putrețit, encuzrele s-au shărbătit, struguri au început a crepa în boabe și a putreții; căle și toate drumurile mai cu seamă de pe cămpuri și prin comune s-au desfundat și apelile au început a cresce. Lucrurile incă ne sfărșite de pe câmp s-au întreprins și toate fructele, cari sunt încă pe câmp s-au stricat mai mult de jumătate. Cu deosebită strugură au plătit rău; nu s-au indulcit și nădejdea, că culeșul vorbăi va fi băram în calitatea mai bună, a părăsit pe biții proprietari de vîi și în această privință. Din aceste impregiu-

rări tâlcioase toate articolele, de altmintre lea în cantități mari, s-au urcat în prețuri. Așa notăm în special:

Grâu la 90.000 m. m. s'a vândut cu fl. 11.30—11.40; săcără la 3000 m. m. cu fl. 9.50—9.85; orzul cu fl. 6—6.40; ovăsul cu fl. 6.15—6.18; curcurul cu fl. 6.25—8; făina de toate soiurile a treia cut foarte rare; păstăioasele ca și mai înainte; lăunile cu fl. 2—3.40 per chilogr. per 10,000 litri 1/2.

Porcii deși în numer total per 72,790 au trecut foarte rare și scumpi. Din Ungaria de jos au fost peste 8000, din România și Ardeal însă foarte puțini; unsarea de porc a trecut cu fl. 70; sălăniță cu fl. 70—72; său cu fl. 48—49.50; spiritual en gros cu fl. 31; en detail cu fl. 33—34 per 10,000 litri 1/2.

Peile singure n'au avut terg bun. S'au vândut cele de bu cu fl. 112—115; de vacă cu fl. 108—112; de vitel cu fl. 210—215;

de oaie cu fl. 135—145; de miel cu fl. 85—95 (toate per 102 dărate); cele de capră n'au avut nici o căutare; cele de cal s'au vândut cu fl. 9.50—10.50 părășea.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny”

Licității: în 4 Oct. imob. lui Ioan Kraft în Copşa-mare (judec. cerc. Mediaș); în 18 Oct. și 18 Noem. imob. lui Ioan Niera în Bereceni (trib. Deva); în 19 Oct. și 20 Noem. imob. lui Michael Porr în Brașov; în 21 Oct. și 23 Noem. imob. rămasului după Gustav Roșca în Brașov (trib.); în 11 Oct. imob. lui Ignat Nagy în Orăștie (judec. cerc.); în 28 Oct. și 30 Noem. imob. lui Nicolae Giurescu în Petreni (trib. Brașov); în 26 Oct. imob. lui George Komáromi în Veselău (judec. cerc. Mediaș); în 23 Oct. și 27 Noem. imob. lui George Brân în Ciugud; în 9 Oct. și 9 Noem. imob. Anei Petras în Alba-Iulia; în 9 Oct. și 9 Noem. imob. lui Ioan Petrescu și soții în Drămăriu; în 11 Oct. și 15 Noem. imob. rămasului după Ioan Vlad, reprezentat prin curătorul său Michael Waldbüttler în Călnic (judec. cerc. Sebeș).

Nr. 245. 1—3

CONCURS.

Instituindu-se un post de invățători adjuncți la scoala confesională gr. or. din Cebea, protopresbiteratul Zarandului, în urma hărthiei venerabilului consistoriu de dto 4 Iulie Nr. 2109 scol.; pentru întregirea acestui post se scrie concurs cu terminul până la 30 Septembrie st. v. 1880.

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual de 200 fl. v. a. solvind în rate din alodiul comunal. 2. Cuartier liber și folosirea grădinei scoalei.

3. Trei orgii de lemne, din care se va încălzi și scoala.

Doritorii de a ocupa această stație au și să trimite suplicile lor instruite cu documentele prescrise de „Statutul organic” și „Regulamentul provizoriu” din anul 1878 oficiului protopresbiteral gr. or. al Zarandului, în Bradu (Hunyadmegye) până la termenul indicat, când va fi și alegerea.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Zarandului, în conțelegeră cu comitetul scolar.

Bradu 12 Septembrie 1880.

Nicolau Mihăltianu m. p., ppresbiter.

Nr. 184. 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor invățătoresc din subsemnatele comune ale protopresbiteratului gr. or. al Tărnaviei inferioare se scrie prin aceasta concurs până la 15 Octombrie a. c. st. v.

1. Deag, cu salariu anual de 100 fl. v. a. cuartier în edificiul scoalei, lemne de foc deajuns precum și folosirea grădinei scoalei.

2. Blașiel, cu salariu anual de 100 fl. v. a. cuartier în edificiul scoalei, lemne de foc și stângi de lemne.

3. Cetatea de Baltă cu salariu anual de 80 fl. v. a. lemne de foc și cuartier în edificiul scoalei.

Concurenții la aceste posturi au și subterne suplicile lor provăduite cu documentele recerute până la datul

sus însemnat subserisului oficiu protopresbiteral.

Dela oficiu prot. gr. or. a Tărnaviei inferioare.

Deag, 7 Septembrie 1880.

În conțelegeră cu comitetele parochiale ca senat scolastic.

D. de Tamaș m. p., adm. prot.

Nr. 245—1880. 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor invățătoresc din subsemnatele comune ale bisericesci ale protopresbiteratului gr. or. al Zarandului se scrie concurs până la 30 Septembrie st. v. a. c.

1. Pentru postul invățătoresc din Zdrăpți cu salar anual 200 fl. v. a. cuartier și lemne de foc.

2. Pentru post. invățătoresc din Blăjeni-Cris cu salar anual 150 fl. cuartier și lemne.

3. Pentru postul invățătoresc din Buceșiu cu salar 80 fl. și lemne de foc.

4. După peatra cu salar anual 200 fl. cuartier și lemne.

5. Hărțigani cu salar anual 210 fl. cuartier și lemne.

6. Căinel cu salar anual 100 fl. cuartier și lemne.

7. Ribița cu salar anual 220 fl.

8. Grohot cu salar anual 200 fl.

9. Luncoiu de Jos și Podele cu salar anual 200 fl. v. a.

10. Bulzesci cu salar anual 210 fl.

11. Juncu cu salar anual 200 fl.

12. Ribicioara cu salar anual 100 fl.

13. Tomnatec cu salar anual 200 fl.

14. Mestecăcan cu salar anual 100 fl.

15. Lunca cu salar anual 200 fl.

16. Carasteu și Birtin cu salar anual 280 fl. v. a.

17. Luncoiu de Jos și Scroafa cu salar anual 210 fl. v. a.

La toate comunele susnumite se afă cuartier liber și se dau invățătorilor lemne pentru foc.

Doritorii de a ocupa vre un din aceste posturi au de a și subterne suplicile instruite cu documentele recerute prin „Stat. Organic” și „Regul. provizoriu” din anul 1878 și a le adresa oficiului protopresb. gr. or. al Zarandului, în Bradu (Hunyadmegye) până la termin.

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Zarandului, în conțelegeră cu comitetele parochiale.

Bradu, 12 Septembrie 1880.

Nicolau Mihăltianu m. p., ppresbiter.

Nr. 240. 2—3

CONCURS.

În urmă concursului adunării generale a asociației transilvane tăinute în Turda la 9 August a. c. se publică concurs precum urmează:

1. Un stipendiu de 70 fl. v. a. pentru un tinér, care cercetează vreo scoală reală din patrie;

2. Un stipendiu de 20 fl. v. a. pentru un ascultător de agronomie;

3. Un stipendiu de 60 fl. v. a. pentru un elev de pedagogie în patrie;

4. Un stipendiu de 60 fl. v. a. din fundația „Galliană” pentru un gimnazișt;

5. Două stipendii de căte 60 fl. v. a. pentru tineri sau tinere, care cercetează vreun institut de meserie și de industrie în patrie.

Concurenții la aceste stipendii au de a și subterne suplicile lor la subserisul comitet până în 25 Octombrie a. c. instruite cu atestat de botez și de paupertate, precum și cu testimoșniul de pe semestrul II al anului scolaristic 1879/80.

Sibiu 18 Septembrie 1880.

Comitetul asociației transilvane.

Nr. 197

CONCURS.

Pentru ocuparea postului invățătoresc la scoala poporala gr. or. din Zam ppresbiteral Iliei murășene, se scrie concurs cu terminal până la 30 Septembrie 1880 st. v.

Emolumentele sunt:

I. Salariu anual 110 fl. v. a.

II. 80 de măsuiri de bucate în

